

ljev slovenskemu učiteljskemu zboru; g. Jankó Pajk, profesor, tudi telegrafira in želi, da bi ta zbor obilen sad rodil in zmíraj le narodnost pred očmi imel. — Predsednik naznanja zboru, da so sedaj posamesni svetje na dnevnemu redu, ter prosi sl. zbor, da bi bili taki predlogi kratki.

Stanonik: Srce mi tišči, da omenim nekaj, kar komaj izgovoriti morem. Neki gospod učitelj na slovenskej zemlji je v zadnjem času o slovenskih učiteljih zelo razžaljivo pisal in v svojih pisarijah posebno naša zaslužna gg. učitelja Praprotnika in Tomšiča z blatom ometal. Jaz mislim, da so zasluge teh dveh gospodov za naše šole in našo mladost sploh take, da je vmestno, ako sl. zbor nad ravnanjem tistega učitelja v tem obziru izreče svoje sožalenje. (Zbor pritrdi.)

Praprotnik: Prosim, da bi se o tem prešlo na dnevni red, ker to je čisto osebna stvar.

Škoflek govori o koristi slovenskih učiteljskih društev, ki bi naj bila v zvezi s centralnim učiteljskim društvom v Ljubljani; tudi odbor naj bi se izmed učiteljev ustanovil, ki bi se z „Glasbeno matico“ pogajal gledé zbirk za šolsko mladost in tudi zbirk za odraslo slovensko mladost. Na tak odbor bi potem drugi odbori zunaj Ljubljane vse svoje važne sklepe pošiljali. (Sprejeto.)

Prof. Petar Tomič: V učiteljskem stanu zdi se mi 40letni službini čas za polno penzijo predolg; tudi ja predlagam, da naj učitelji sklenejo, da bi tudi učitelji ljudskih šol enako učiteljem v srednjih šolah o 30. službinem letu mogli iti v polno penzijo. Potem še predlagam, da naj bi se na to delalo, da bi se po vseh okrajih osnovala okrajne knjižnice, in da bi se za nje kupovale in nabirale tudi pedagoškijske knjige v sorodnih slovanskih jezikih. K letu bode 400 let, ko se je rodil slavni Kopernik, ta veliki učitelj slavenski. On je pisal: de revolutionibus coelestibus, o nebeskih revolucijah. Vi učitelji iz vseh lepih slovenskih krajev ste danes napravili nebeško revolucijo in podpalili iskro za narodno omiko. Ta naj se širi na vse četiri strani svetá slovenskega in slovanskega. To vam iz serca želim, in vam se s tem priporočam. (Slava!) (Konec sledi.)

Program za skupštino slovenskih pedagoga.*)

Živi i skladni rád, štono se je u najnovije vrieme pojavio na polju pedagogijskom kod svih kulturnih naroda, pobudilo je i u nekih slaven-skih pedagogih misao i želju, da bi valjalo, da se nekako i medju sla-

* Ta program prinesla je zadnja št. (5) „slovanskega pedagoga“. Podamo ga našim bralcem tu v izvirnem jeziku, ker se s slovenščino zelo vjema, in ga lahko vsakdo razume.

venskimi pedagogi udesi veći sporazumak, negoli ga je do sada bilo. Prva obća hrvatska učiteljska skupština u Zagrebu g. 1871 pruži sretnu sgodu, te se ta misao tu obsiljno razpravljati započme, a konačno ujezino riešenje ostavi se sastanku, koji se uroči za prvu obću slovensku učiteljsku skupštinu u Ljubljani. Sastavši se pako tu na zajednički dogovor, zaključeno je sljedeće:

1. Sadaње mnogostrane potrebe na polju pučkoga školstva, te iz kustvo, da ima učiteljstvo svakoga pojedinoga slovenskoga plemena napose zadovoljavati nemože, čini jasnim i bjelodanim, da bi trebao poseban organ, koji bi ujedinjavao pedagogijski råd svih slavenskih plemena, da se oni tako na tom polju međusobno podpomažu, te uspješnije i suglasnije razvijaju.

2. Da se stekne sveobći i ujedinjujući organ za sva slavenska plemena, držat će se skupštine slavenskih pedagoga, i to svake treće godine u kojem drugom gradu, što ga zato po okolnostih skupštinski odbor pronajde i odredi.

3. Skupština slavenskih pedagoga naznačivati će i krčiti puteve složnomu i jedinstvenomu rádu na polju pučkoga školstva kod Slavena; upravljati će taj rád svjestno k jednomu i istomu cilju: k samosvojnoj i samostalnoj slavenskoj pučkoj prosvjeti i kulturi; i dovodi ti će ga u sklad s naprednimi pedagogijskimi načeli ostalih kulturnih naroda.

4. Skupština slavenskih pedagoga sastojati će se:

a) Iz pojedinih zaslužnih slavenskih pedagoga i prijatelja skupštinskih ciljeva, bilo mužkih ili ženskih, koje će skupštinski odbor zporazumno s dotičnimi odsjeci na skupštinu pozvati.

b) Iz odaslanika raznih pedagogijskih i učiteljskih zadruga (družtva) i to po dvojicu na svaku.

Pozvanici i odaslanici imaju aiti providjeni s pristupnicami, koje će izdavati skupštinski odbor, i za koje će se plaćati dva forinta.

5. Pitanja, što će ih skupština razpravljati, ima skupštinski odbor skupa sa predložiti se imajućimi tezami iliti zaključiti priobćiti slavenskim plemenskim odsjekom barem pol godine prije skupštine.

6. Skupština slavenskih pedagoga sastajati će iz skupnih sjednica i odsječnih za svako na skupštini zastupanu slavensko pleme. Svako pitanje prije nego dodje u skupnu sjednicu raspravljati će se u odsječnih plemenskih sjednicah.

7. Sastavšu se skupštinu otvara predsjednik skupštinskoga odbora, a zatim se skupština konstituira izbravši sebi svoga predsjednika i ostalo častništvo, te so podieli i na potrebne plemenske odsjeke.

8. Prije nego se skupština razidje, odabire se stalni skupštinski odbor, koji će na skupštini stvorene zaključke dalje izvadjati, i u njihovu duhu djelovati do buduće skupštine.

9. U stalni skupštinski odbor odabirat će se po pet članova od svakoga na skupštini zastupanoga slevenskog plemena, a kod izbora pojedinih članova pazit će se na to, da ih barem po trojica budu u središtvu duševnoga rada — glavnom gradu — dotičnoga plemena.

10. Stalni skupštinski odbor izabrat će si s mjesta svoga zajedničkoga predsjednika i podpredsjednika, i sastoji se iz toliko pojedinih odsjeka, koliko je plemena u njem zastupano. Odsjeci takodjer biraju sebi svoje starešine, nu jednoga od one trojice, što se u glavnih gradovih nalaze. Častnici odborni i odsječni obnašat će svoju čast do druge skupštine. Ako bi koji član oebora umro ili izstupio, popunjuje se do buduće skupštine dotični odsjek sâm, pozvavši dogovorno medju sobom u svoje kolo sposobnoga i zaslužnoga kojega pedagoga.

11. Stalni skupštinski odbor, kojega se maticom smatra onaj odsjek, u kojem se nalazi predsjednik celoga odbora, stajati će u stalnom pismenom savezu sa svimi svojimi odsjeci a sastati će se po mogućnosti svake godine barem jedan puta a mjestu k tomu za njegov najsgodnijem.

12. Prva skupština slavenskih pedagoga bit će u Beču god. 1873. za vrieme velikih školskih praznika.

(Konec prih.)

Šolsko obzorje.

Iz Lesec na Gorenškem. K grozovitemu umoru brezniskega učitelja Jan. Medje dostavljamo sedaj še le žalostno vest, da se je izvedelo, da sta bila grozovita ubijavca tega učitelja sama dva nekdanja njegova učenca! Na tanko se je zvedelo, da je tega strahovitega umora kriva bila neka pipa (fajfa), ki jo je ranjki učitelj enemu teh dveh fantalinov vzel, ko sta še v šolo hodila. Iz starega sovraštva napadla sta po noči učitelja, ki je šel po svojih opraviilih domú, ter sta ga neusmiljeno tepla — in potem, kakor sta neki rekla, ker sta ga že toliko uničila, sta ga nazadnje še popolnoma ubila. Pri raztelesovanji se je videlo, da sta ga zadej v glavo petkrat zabodla, herbet mu ves razbila, desno roko dvakrat zlomila in po perstih vso zrezala, na desni strani na persih mu štiri rebra zlomila. Ali ni bi bila to mučeniška smert? Dobili so ga 26. preteč. m. zjutraj blizo vasi Moste pri neki železniski čuvajnici mertvega — zaklanega. 28. preteč. m. so ga na Breznici pokopali preč. g. fajm. Lovro Pintar. Pri tem žalostnem pogrebu je bilo deset učiteljev, štirje duhovni in množica ljudi od blizo in daleč. Zapeli smo mu predgrobnico in nagrobnico, mu voščili boljše življenje, ter smo se razšli zamišljeni premišljevaje resnico, da »nehvaležnost je plača tega sveta« in prevdarjaje čute in nagnjenja današnje razuzdane mladine.

Iz Ljubljane. 25. septembra t. l. bil je občni zbor društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem. Nazočil je bilo do 20 društvenikov. Društveni predsednik gosp. prošt dr. Jarec nagovori društvo, ter razklada društveno delavnost v preteklem letu. Potem poroča blagajnik gosp. Putrč o denarstvenih razmerah. Iz tega poročila zvemo, da ima društvo v gotovini 300 gold. in v zaveznicah 28.150 gold., katere so shranjene v ljubljanski hranilnici. — Raznih prihodkov letnine, vstopnine in obresti od zaveznic je bilo